

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. lapkričio 24 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Egidijos Tamošiūnienės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovės J. Š. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. vasario 25 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės A. Š. ieškinį atsakovei J. Š. dėl sutarties pripažinimo apsimestine ir teisinių padarinių taikymo, tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, T. P., Kauno m. 16-ojo notarų biuro notarė Renata Krūvelytė.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių įpėdinio teisę pareikšti ieškinį dėl nuosavybės teisės pripažinimo palikėjui, taip pat sandorio pripažinimą apsimestiniu, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė prašė: 1) pripažinti 2010 m. rugsėjo 2 d. pirkimo–pardavimo sutartį, notarinio reg. Nr. RK-3420, apsimestiniu sandoriu 2) pripažinti, kad nurodytą pirkimo–pardavimo sutartį su pardavėju T. P. sudariusi pirkėja yra ne atsakovė J. Š., o ieškovė A. Š. ir S. Š.; 3) ieškovė ir S. Š. pagal nurodytą pirkimo–pardavimo sutartį iš T. P. įgijo butą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), bendrosios dalinės nuosavybės teise šiomis dalimis: A. Š. – 78/133 dalis, o S. Š. – 55/133 dalis minėto buto; 4) priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovė nurodė, kad ji ir jos senelė S. Š. (kuri mirė 2018 m. sausio 31 d.) per atstovę atsakovę J. Š. (ieškovės motiną), kuri atstovavimo fakto neatkleidė pardavėjui T. P., 2010 m. rugsėjo 2 d. pirkimo–pardavimo sutartimi nusipirko butą, esantį (duomenys neskelbtini). Ieškovė savo lėšomis sumokėjo 22 590,36 Eur (78 000 Lt), o jos senelė S. Š. savo lėšomis prisidėjo 15 929,10 Eur (55 000 Lt) ir tokiu būdu ieškovė bendrosios dalinės nuosavybės teise įgijo 78/133 dalis, o S. Š. – 55/133 dalis buto. S. Š. buvo garbaus amžiaus, gyveno Kauno m. savivaldybės suteiktame socialiniame būste, kuris buvo blogos būklės, be patogumų. Ieškovė su senele nusprendė pirkti bendrai butą, tačiau senelė savo dalies asmeninės nuosavybės teise neįformino, bijodama prarasti socialinį būstą, be to, siekė, kad visas perkamas butas nuosavybės teise priklausytų ieškovei, todėl padovanojo jai 55 000 Lt, o 2018 m. sausio 16 d. testamentu paliko ieškovei visą savo turtą. Ieškovė nuolat dirbdavo užsienyje, todėl ji ir senelė, pasitikėdamos atsakove, susitarė, kad atsakovė, pardavėjui neatskleisdama atstovavimo fakto, butą įregistruos savo vardu, o vėliau, kai to prireiks, perregistruos nuosavybės teises į butą ieškovės vardu. Atsakovė savo lėšų nurodytam butui įsigyti neturėjo. Po pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo bute gyveno ieškovė ir S. Š., atsakovė šiame bute negyveno. Ieškovė 2017 m. persikraustė gyventi į kitą butą, esantį (duomenys neskelbtini). Tik vėliau, išsiskyrusi su draugu ir ieškovei sutikus, atsakovė apsigyveno ginčo bute.
4. Ieškovė pažymėjo, kad 2018 m. liepos 3 d. ginus antram vaikui nusprendė gyventi ginčo bute ir įregistruoti nuosavybės teisę į butą savo vardu, kaip ir buvo susitarusios su atsakove, tačiau atsakovė nesutiko, kategoriškai atsisako butą grąžinti ieškovei. Senelė S. Š., kol buvo gyva, nenorėjo pyktis su dukterimi (atsakove), todėl buto perdavimo ieškovei klausimas taip ir nebuvo išspręstas. Mirus S. Š., ieškovei taip ir nepavyko susitarti su atsakove dėl buto geranoriško perrašymo.
5. Ieškovė nurodė, kad, tenkinus ieškinį, galėtų kreiptis į notarą dėl paveldėjimo liudijimo gavimo ir įregistruoti nuosavybės teises į visą ginčo butą.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

6. Kauno apylinkės teismas 2020 m. spalio 12 d. sprendimu tenkino ieškinį – pripažino apsimestiniu sandoriu 2010 m. rugsėjo 2 d. pirkimo–pardavimo sutartį (notarinio reg. Nr. RK-3420), sudarytą atsakovės J. Š., kaip pirkėjos, ir T. P., kaip pardavėjo, dėl sandorio šalių ieškovės A. Š. ir S. Š., pripažino 2010 m. rugsėjo 2 d. pirkimo–pardavimo sutarties šalimis: pardavėju – T. P., pirkėjomis – ieškovę ir S. Š., pripažino, kad ieškovė ir S. Š. pagal 2010 m. rugsėjo 2 d. pirkimo–pardavimo sutartį iš pardavėjo T. P. įgijo butą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), bendrosios dalinės nuosavybės teise tokiais dalimis: ieškovė – 78/133 dalis, o S. Š. – 55/133 dalis, paskirstė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
7. Teismas nustatė, kad 2010 m. rugsėjo 2 d. Kauno m. 16-ajame notarų biure T. P. ir atsakovė J. Š. sudarė pirkimo–pardavimo sutartį (notarinio reg. Nr. RK-3420), kuria atsakovė asmeninės nuosavybės teise už 80 000 Lt įsigijo 4488 kv. m butą su rūsiu, esantį (duomenys neskelbtini). Pagal sutarties 5.1 punktą šalių susitarimu 35 000 Lt pardavėjas gavo iš pirkėjos grynaisiais prieš sutarties pasirašymą; likusią

45 000 Lt sumą pirkėja liko skolinga pardavėjui ir įsipareigojo sumokėti iki 2011 m. spalio 15 d.

8. Remdamasis rašytiniais bylos įrodymais, teismas nustatė, kad 2010 m. rugpjūčio 24 d. T. P. ir atsakovė sudarė rašytinę avansinio mokėjimo sutartį, kurioje pažymėta, jog atsakovė pardavėjui sumokėjo 2000 Lt avansą, o pardavėjas įsipareigojo išsikraustyti iki 2010 m. spalio 15 d. Sutartimi atsakovė taip pat įsipareigojo sumokėti: 88 000 Lt iki 2010 m. rugsėjo 2 d., 45 000 Lt iki 2011 m. spalio 15 d. Tačiau mokėjimo nurodymai patvirtina, jog ne atsakovė, o ieškovė 2010 m. rugsėjo 1 d. sumokėjo T. P. 2000 Lt ir 33 000 Lt, J. G. – 53 000 Lt, T. P. 2010 m. spalio 13 d. sumokėjo 10 000 Lt, 2011 m. vasario 24 d. – 29 000 Lt, 2011 m. gegužės 12 d. – 1600 Lt, 2011 m. rugsėjo 8 d. – 3400 Lt, 2011 m. spalio 3 d. – 1000 Lt. Aplinkybė, jog su pardavėju buvo visiškai atsiskaityta, patvirtina T. P. 2011 m. spalio 7 d. pakvitavimas.
9. Teismas taip pat nustatė, kad 2010 m. rugpjūčio 31 d. rašytine pinigų dovanojimo sutartimi su sąlyga S. Š. padovanojo savo vaikaičiai ieškovei A. Š. 55 000 Lt butui, esančiam (duomenys neskelbtini), įsigyti, su įpareigojimu pinigus pervesti į J. G. ir T. P. asmenines sąskaitas (sutarties 1.1 punktą).

Teismo vertinimu, dovanojimo sutartis atitinka rašytiniam sandoriui keliamus turinio ir formos reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 1.73 straipsnio 2 dalyje, 1.76 straipsnio 1 dalyje.

10. Teismas, atsižvelgdamas į šalių procesiniuose dokumentuose ir teismo posėdžio metu pateiktus paaiškinimus, pažymėjo, kad ieškovės, S. Š. ir atsakovės santykiai iki ginčijamos sutarties sudarymo buvo geri, grįsti tarpusavio pasitikėjimu. Santykiai pasikeitė, ieškovei pareikalavus perregistuoti butą ieškovės vardu.
11. Teismas padarė išvadą, kad ginčijama buto pirkimo–pardavimo sutartis yra apsimestinis sandoris, sudarytas per statytinę – atsakovę, siekiant pridengti tikrąsias pirkėjas – ieškovę ir S. Š. ([CK 1.87 straipsnis](#)). Ieškovė už butą savo ir skolintomis lėšomis sumokėjo 78 000 Lt ir įgijo bendrosios dalinės nuosavybės teisę 78/133 dalis buto, o S. Š. sumokėjo 55 000 Lt ir įgijo 55/133 dalis buto. Teismas atsižvelgė į tokias aplinkybes: S. Š. ieškovei 2014 m. sausio 28 d. ir 2018 m. sausio 16 d. išdavė du įgaliojimus, patvirtintus notaro, atstovauti jos interesams, jie patvirtina, kad S. Š. ne iš atsakovės, o iš ieškovės tikėjosi gauti ir gavo pagalbą įvairiais klausimais; byloje nerodyta, kad S. Š. už butą sumokėta 55 000 Lt suma buvo dovana atsakovei; atsakovė neįrodė, kad atsiųsindama ieškovei už sumokėtą 78 000 Lt sumą už butą 2017 m. birželio 22 d. ieškovei ir jos sūnui padovanojo butą (patalpą) su rūsiu ir dalimi žemės sklypo, esančius (duomenys neskelbtini); liudytoja B. K. patvirtino, kad ieškovė, gyvendama Anglijoje, kartu su senele pirkė butą, kuriame kartu ketino gyventi, ieškovė siuntė liudytojai butą nuotraukas, prašė apžiūrėti butus; buto komunalinių paslaugų sutartis sudarė atsakovė, tačiau pagal žodinį ieškovės ir S. Š. susitarimą mokesčius mokėjo S. Š..
12. Teismas atkreipė dėmesį, kad atsakovė atsiliepime į ieškinį, posėdžių metu pripažino, jog buto kaina apmokėta ieškovės ir S. Š. vardu kitų šalis siejusių susitarimų pagrindu, o 2010 m. rugpjūčio 31 d. pinigų dovanojimo sutartis nėra apsimestinė. Remdamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – [CPK](#)) 253 straipsnio 4 dalimi, kuri draudžia baigiamųjų kalbų dalyviams rentis aplinkybėmis, taip pat įrodymais, kurie nebuvo tiriami teismo posėdyje, teismas nutarė nevertinti atsakovės atstovo baigiamųjų kalbų metu nurodyto pareiškimo, jog dovanojimo sutartis yra niekinė ir negaliojanti. Teismas taip pat pažymėjo, jog šioje byloje *ex officio* (savo iniciatyva) nenustatė pagrindų dovanojimo sutartį pripažinti negaliojančia, o priešiškinis dėl šio sandorio nuginklėjimo nebuvo pareikštas.
13. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal atsakovės apeliacinį skundą, 2021 m. vasario 25 d. nutartimi pakeitė Kauno apylinkės teismo 2020 m. spalio 12 d. sprendimo dalį dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo, kitą sprendimo dalį paliko nepakeistą, paskirstė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
14. Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad faktinis pirkėjas pagal ginčijamą pirkimo–pardavimo sutartį buvo ne atsakovė, o ieškovė ir S. Š., kurios sumokėjo už perkamą turtą ir bendrosios dalinės nuosavybės teise įgijo butą (ieškovė – 78/133 dalis, S. Š. – 55/133 dalis buto). Sandorį sudariusių šalių valia, išreikšta rašytine forma, neatitiko šalių tikrųjų ketinimų, nes pirkimo–pardavimo metu šalių ir suinteresuotų asmenų veiksmai liudija, kad butą įgijo ne pirkimo–pardavimo sutartyje nurodyta atsakovė, o kiti asmenys, atsiskaitę už perkamą turtą.
15. Teisėjų kolegija, remdamasi [CK 1.117 straipsniu](#), 5.50 straipsnio 2 dalimi, 5.51 straipsnio 1 dalimi, pažymėjo, kad kai mirusio asmens vardu atsiranda palikimas – turtas, kuris gali būti paveldėjimo objektas, įpėdinių pagal įstatymą ar testamentą valia galimas tokio turto paveldėjimas, krepiantis dėl termino atnaujinimo palikimui priimti ar nustatant juridinį faktą dėl atsiradusio palikimo priėmimo fakto nustatymo. Byloje susiklostė situacija, kai, teismui tenkinus S. Š. įpėdinės pagal įstatymą ieškovės A. Š. ieškinį, paaiškėjo S. Š. vardu atsiradęs palikimas – bendrosios dalinės nuosavybės teisė į dalį buto, esančio (duomenys neskelbtini). Dėl to S. Š. įpėdiniai tokiu būdu turės įstatymo įtvirtintą subjektinę teisę įgyvendinti paveldėjimo teisę.
16. Pasisakydama dėl atsakovės argumentų, kad 2010 m. rugpjūčio 31 d. pinigų dovanojimo sutartis, kuria S. Š. padovanojo ieškovei 55 000 Lt butui įsigyti, nebuvo sudaryta privaloma notarine forma, todėl yra niekinė, teisėjų kolegija nurodė, jog bylos įrodymai patvirtina, kad pati S. Š. sumokėjo 55 000 Lt sumą buto pardavėjui. Be to, nurodyta dovanojimo sutartis nėra nagrinėjamos bylos faktinis pagrindas ir dalykas ([CPK 135 straipsnio](#) 1 dalies 2, 4 punktai), todėl jos galiojimo ar sutarties panaikinimo klausimas neturi jokios teisinės ir faktinės reikšmės.
17. Teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovės 2015 m., t. y. praėjus 5 metams nuo ginčo buto pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo, nekilnojamojo turto, esančio (duomenys neskelbtini), įgijimas ir perleidimas ieškovei negalėjo turėti jokios įtakos šalių valiai 2010 m. sudarant ginčo buto pirkimo–pardavimo sutartį. Ginčo buto pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo metu atsakovė negalėjo žinoti, kad ateityje įgis nekilnojamąjį turtą ir jį perleis mainais už ieškovės įmoką už ginčo butą.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

18. Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. vasario 25 d. nutartį ir Kauno apylinkės teismo 2020 m. spalio 12 d. sprendimą ir ieškinį atmesti, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 18.1. Teismai, pripažindami, kad ieškovė turėjo teisę reikšti reikalavimą dėl S. Š. nuosavybės teisės į dalį ginčo buto, pažeidė CK 5 straipsnio 1 dalį, 5.50 straipsnio 1 dalį. Pagal [CK 5.50 straipsnio](#) 1 dalį, tik įpėdinių priėmus palikimą, jam pereina visos palikėjo turėtos teisės ir pareigos. Šiuo atveju ieškovė nėra priėmusi palikimo po senelės mirties. Galimybė kreiptis dėl palikimo priėmimo fakto pripažinimo ar termino palikimui priimti atnaujinimo savaime neįrodo, kad toks pareiškimas būtų tenkinamas. Ieškovei nepriėmus palikimo po senelės mirties, nenurodžius, kokią savo subjektinę teisę ar teisėtus interesus ieškovė siekia apginti, ieškinio reikalavimo dalis dėl dalies ginčo buto pripažinimo S. Š. nuosavybe turėjo būti nenagrinėta ir ši bylos dalis turėjo būti nutraukta ([CPK 293 straipsnio](#) 1 dalies pagrindas).
- 18.2. Teismai, sprenddami šalių ginčą, negalėjo rentis 2010 m. rugpjūčio 31 d. pinigų dovanojimo sutartimi, o privakėjo šią dovanojimo sutartį *ex officio* pripažinti niekine, kaip sudarytą nesilaikant privalomos notarinės formos ([CK 6.469 straipsnio](#) 2 dalis, 1.93 straipsnio 3 dalis, 1.80 straipsnio 1 dalis). Priešingai nei nurodė pirmosios instancijos teismas, atsakovė viso bylos nagrinėjimo metu neigė 2010 m. rugpjūčio 31 d. dovanojimo sutarties realumą, nuosekliai laikėsi pozicijos, kad S. Š. padovanojo 55 000 Lt būtent atsakovei, o ne

ieškovei. Šalys visada gerai sutarė, jas siejo artimi giminystės ryšiais grįsti santykiai, todėl S. Š. teigė, kad padės atsakovei įsigyti gyvenamąjį būstą. Iki pat savo mirties S. Š. atsakovei nereiškė jokių pretenzijų, nurodytą sumą padovanojo gera valia. Taigi, dovanojimo sutartis nebuvo nei nauja aplinkybė, nei naujas rašytinis įrodymas.

- 18.3. Teismai, pripažindami buto pirkimo–pardavimo sutartį apsimestiniu sandoriu, netinkamai taikė [CK 1.87 straipsnio](#) 1 dalies nuostatas, pažeidė įrodymų vertinimo taisykles. Ieškovė neįrodė buto pirkimo–pardavimo sutarties apsimestinumo, priešingai, bylos įrodymai patvirtina, kad buto pirkėja ir savininkė yra atsakovė, kuriai padėjo įsigyti butą jos motina S. Š. ir ieškovė, sumokėdamos už butą. Teismai neatsižvelgė, kad: Nekilnojamojo turto registro išrašai patvirtina, jog 2017 m. birželio 22 d. atsakovė padovanojo ieškovei ir jos nepilnamečiam sūniui butą su rūsiu, ūkinio pastato dalimi ir žemės sklypo dalimi, esančius Kaune, už 2010–2011 m. sumokėtą 78 000 Lt dalį ginčo buto kainos; po 2010 m. rugsėjo 2 d. buto pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo, priešingai nei teigė ieškovė, būtent atsakovė apsigyveno bute ir jame gyvena iki šiol; atsakovė sudarė komunalinių paslaugų sutartis, mokėjo mokesčius už teikiamas komunalines paslaugas; S. Š. gyvena Kauno miesto savivaldybei priklausančiame bute, kurio pagrindine nuomininke 2014 m. liepos 25 d. tapo ieškovė, o ši butą pripažinus netinkamu gyventi, ieškovei su šeimos nariais buvo suteiktas kitas savivaldybei priklausančias butas, kuriame iki mirties gyveno ir S. Š.; buto pardavėjas T. P. atsiliepime į ieškinį nurodė, kad ieškovė su atsakove atvyko apžiūrėti buto, abi dalyvavo sudarant notarinę sutartį, todėl jei būtų turėjusi tokį siekį, būtų galėjusi pati įgyti bendrosios dalinės nuosavybės teisę butą.
19. Ieškovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo skundą atmesti ir skundžiamus teismų procesinius sprendimus palikti nepakeistus, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 19.1. Teismas pagrįstai išsprendė visą bylą iš esmės. Ieškovė, kaip S. Š. įpėdinė pagal testamentą ir faktiškai priėmęs palikimą asmuo, turi teisinį interesą į S. Š. tenkančią buto dalį. Priešingai nei teigia atsakovė, ieškovė bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme nurodė, kad palikimo nėra įforminusi teisiškai, tačiau faktiniu valdymu perėmė palikimą, o į notarą nesikreipė, nes palikimo atsiradimo dieną palikėja neturėjo registruotino nekilnojamojo turto. Tenkinus ieškinį, ieškovė turės teisinį ir faktinį pagrindą kreiptis dėl termino palikimui priimti atnaujinimo arba dėl palikimo priėmimo faktiniu valdymu fakto nustatymo ([CK 5.57 straipsnio](#) 1 dalis). Be to, atsižvelgiant į [CK 1.87 straipsnio](#) 1 dalį, kurioje imperatyviai nustatytas teisiųjų padarinių taikymas apsimestinio sandorio atveju, sutartis negali būti pripažinta dalinai apsimestine. Atsakovės pozicijos nenuoseklumą šiuo klausimu parodo tai, kad atsakovė kitoje civilinėje byloje ginčija S. Š. testamentą.
- 19.2. Teismai pagrįstai pripažino buto pirkimo–pardavimo sutartį apsimestine. Teismai teisingai nustatė, kad ginčo butas buvo nupirktas ieškovės ir S. Š. lėšomis. Atsakovė net neįrodinėjo, kad butą pirkė savo lėšomis, kad tokių lėšų turėjo. Atsakovė buvo tik formali komunalinių paslaugų sutarčių šalis, šiose sutartyse buvo nurodyti ieškovės kontaktiniai duomenys (el. paštas, telefono numeris), pagal žodinių ieškovės ir S. Š. susitarimą faktiškai mokesčius mokėjo S. Š.. Pagal liudytojos parodymus ir rašytinius bylos įrodymus teismai teisingai nustatė, kad bute gyveno ieškovė ir S. Š.. Atsakovė įrodymais nepagrindė, kad jai ieškovė ir S. Š. padovanojo lėšas butui įsigyti, taip pat neįrodė tariamo susitarimo dėl mainų, 2017 m. birželio 22 d. sutartimi atsakovė iš esmės nekilnojamąjį turtą dovanojo savo vaikaičiui, ieškovės sūniui, pusė šio turto buvo padovanota ieškovei, nes sūnus nepilnametis.
- 19.3. Atsakovės nurodyti argumentai dėl 2010 m. rugpjūčio 31 d. pinigų dovanojimo sutarties tariamo negaliojimo neturi teisinės reikšmės bylai. Šia sutartimi ieškovė įrodinėja ne šios sutarties galiojimą, o aplinkybes, patvirtinančias ginčo buto pirkimo–pardavimo sutarties apsimestinumą ir S. Š. valią lėšas skirti butui įsigyti ieškovės naudai, tai, kad ieškovė ir S. Š. siejo itin geri, glaudūs, pasitikėjimu grįsti santykiai.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl ieškovės teisės reikšti ieškinį nagrinėjamoje byloje

20. Konstitucinė teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos yra reglamentuota ir civilinio proceso įstatymo lygmeniu – [CPK 5 straipsnio](#) 1 dalyje nurodyta, kad kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Kasacinio teismo praktikoje, aiškinant šias nuostatas, pažymėta, kad suinteresuotumas – savarankiškas teisinis interesas ir poreikis jį ginti. Teisė kreiptis į teismą nereiškia, kad asmuo gali reikalauti ginti nuo pažeidimų bet kieno teisę, o reiškia galimybę kreiptis į teismą dėl to, kad būtų apginta jo subjektinė teisė ar įstatymų saugomas interesas. Pagal [CPK 2 ir 5 straipsnius](#) teisminė gynyba taikoma tiems asmenims, kurie įrodo, jog jų teisės ir (ar) teisėti interesai pažeidžiami. Tačiau jeigu jie neprodo, kad turi teisę ar teisėtą interesą dėl ginčo dalyko, tai ieškinyje gali būti atmetamas taikant [CPK 5](#) straipsnį dėl to, kad pareikštas netinkamas ieškovo – asmens, kuris neįrodė, jog jam priklauso teisė, kad jo teisė pažeidžiama ar ginčijama, kad jis turi teisinį interesą dėl ginčo dalyko (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. gegužės 29 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-361/2006](#); 2012 m. kovo 20 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-105/2012](#); 2018 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-229-378/2018](#), 38 punktas).
21. Civilinis procesas grindžiamas dvišališkumu. Tai reiškia, kad kiekviename procese yra dvi šalys – ieškovas (asmuo, kuris pareiškia reikalavimą savo pažeistoms teisėms ar įstatymo saugomiems interesams apginti) ir atsakovas (asmuo, kuriam yra pareiškiamas reikalavimas). Šalys civiliniame procese dažniausiai yra atitinkamų materialųjų teisiųjų santykių, iš kurių kilo ginčas, dalyvės (atvejai, kai šalys civiliniame procese nėra atitinkamų materialųjų teisiųjų santykių, iš kurių kilo ginčas, dalyvės, yra tada, kai, pavyzdžiui, ieškinyje pareikštas netinkamas ieškovo, ieškinyje pareikštas netinkamam atsakovui, ieškinyje pagal [CPK 49](#) straipsnį pareikštas siekiant apginti viešąjį interesą ir pan.).
22. Procesinių teisių turėjimas yra nulemtas materialųjų teisių turėjimo. Tik esant ieškoviui ir atsakovui, kaip materialiojo teisinio santykio, iš kurio kilęs ginčas, subjektams, teismas gali priimti sprendimą, kuris turėtų tiesioginę įtaką šalių materialiosioms teisėms ir pareigoms, t. y. išspręsti kilusį šalių ginčą. Dėl to visais atvejais svarbu išsiaiškinti šalies tinkamumo civiliniame procese klausimą. Netinkama šaliu civiliniame procese laikytinas asmuo, kuris nėra ginčijamo materialiojo teisinio santykio dalyvis ir kuriam atitinkamai nepriklauso reikalavimo teisė (netinkamas ieškovas) arba kuris neturi pareigos atsakyti pagal jam pareikštą ieškinį (netinkamas atsakovas). Teismui sprendžiant klausimą dėl konkretaus asmens procesinės padėties – ieškovo ar atsakovo – tinkamumo, būtina nustatyti ir įvertinti, iš kokio materialiojo teisinio santykio yra kilęs ginčas, kas yra to materialiojo teisinio santykio tiesioginiai subjektai, kuris subjektas turi reikalavimo teisę ir kuris – pareigą pagal ją atsakyti. Nustačius, kad konkretus asmuo nėra materialiojo teisinio santykio, iš kurio kilęs ginčas, tiesioginis subjektas ir neturi reikalavimo teisės (netinkamas ieškovas) ir (ar) pareigos pagal ją atsakyti (netinkamas atsakovas), nėra teisinio pagrindo tokį asmenį vertinti kaip tinkamą ieškovą ir (ar) atsakovą byloje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-371-701/2019, 27

punktas).

23. Nagrinėjamoje byloje, be kita ko, yra ginčijama ieškovės teisė reikšti reikalavinį dėl mirusio asmens nuosavybės teisės į dalį ginčo buto. Kasaciniame skunde atsakovė nurodė, kad, ieškovei nepriėmus palikimo po senelės mirties (nesikreipus į palikimo atsiradimo vietos notarą ir nesusant teismo nustatyto turinio juridinę reikšmę palikimo priėmimo fakto), nenurodžius, kokią savo subjekcinę teisę ar teisėtus interesus ieškovė siekia apginti, ieškinio reikalavimo dalis dėl dalies ginčo buto pripažinimo mirusios senelės nuosavybe turėjo būti nenagrinėta ir ši bylos dalis turėjo būti nutraukta [CPK 293 straipsnio](#) 1 dalies pagrindu.
24. *Byloje nustatyta, kad 2018 m. sausio 16 d. testamentu palikėja savo turtą ir turtines teises paliko ieškovei, o šiai palikimo nepriėmė, – ieškovės sūniui. Taigi, ieškovė yra įpėdinė pagal testamentą, kurio pagrindu jai pereina palikėjo teisės ir pareigos.*
25. Paveldėjimas – tai mirusio fizinio asmens turtinių teisių, pareigų ir kai kurių asmeninių neturtinių teisių perėjimas jo įpėdinams pagal įstatymą arba (ir) įpėdinams pagal testamentą. Kad įgytų palikimą, įpėdinis turi jį priimti. Palikimo priėmimas yra vienašalis sandoris, kuris yra besąlygiškas, neatšaukiamas, universalus ir kuriuo siekiama perimti palikėjo teises ir pareigas. Neleidžiama palikimą priimti iš dalies arba su sąlyga ar išlygomis ([CK 5.50 straipsnio](#) 1 dalis). Įpėdinis laikomas priėmusiu palikimą, kai jis faktiškai pradėjo paveldimą turtą valdyti arba padavė palikimo atsiradimo vietos notarui pareiškimą dėl palikimo priėmimo ([CK 5.50 straipsnio](#) 2 dalis).
26. [CK 5.51](#) straipsnyje reglamentuotas palikimo priėmimas, faktiškai pradėjus turtą valdyti. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad įpėdinis laikomas priėmusiu palikimą, jeigu jis pradėjo valdyti turtą, juo rūpintis kaip savo turtu (valdo, naudoja ir juo disponuoja, prižiūri, moka mokesčius, kreipėsi į teismą išreikšdamas valią priimti palikimą ir paskirti palikimo administratorių ir pan.). Įpėdinis, pradėjęs valdyti kokią nors palikimo dalį ar net kokią nors daiktą, laikomas priėmusiu visą palikimą. Šioje teisės normoje nurodytas pavyzdinis sąrašas aplinkybių, kurios patvirtina faktinį palikimo priėmimą.
27. Tais atvejais, kai įpėdinis nesikreipia į palikimo vietos atsiradimo notarų biurą dėl palikimo priėmimo ir paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo, bet savo veiksmais palikimą priima faktiškai, kilus ginčui dėl palikimo priėmimo fakto, šis faktas nustatomas teismine tvarka. Dėl fakto nustatymo įpėdinui gali tekti kreiptis ir tada, kai paveldėjimas nekilnojamojasis ar kitas privalomai registruotinas turtas.
28. Kasacinio teismo praktika, aiškinanti [CK 5.51 straipsnio](#) nuostatas, yra gausi ir nuosekliai išplėta. Būtina pažymėti, kad kiekvienas palikimo priėmimo faktinių valdymu atvejis yra individualus, aplinkybės, sprendžiant klausimą, ar įpėdinis yra palikimą priėmęs faktiškai, vertinamos konkrečios bylos aplinkybių kontekste, be kita ko, ir atsižvelgiant į konkrečios bylos palikėjo teisių bei pareigų, patenkančių į palikimo sudėtį, turinį. Pavyzdžiui, viena iš palikėjo teisių, patenkančių į palikimo sudėtį, gali būti teisė atkurti nuosavybės teises. Vienoje iš nagrinėtų bylų kasacinis teismas yra konstatavęs, jog įpėdinio atlikti veiksmai, kuriais buvo siekiama atkurti palikėjui priklausiusias nuosavybės teises, yra pakankami konstatuoti, jog palikimas buvo priimtas pradedant faktiškai jį valdyti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. kovo 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-141/2014).
29. Įpėdinis gali atlikti veiksmus, nukreiptus į palikėjui priklausančių teisių atkūrimą (pvz., paduoti pareiškimus atitinkamoms tarnyboms, kreiptis dėl teisių įforminimo, teikti dokumentus, reikalingus tokioms teisėms įforminti ar įgyvendinti palikėjo ar savo vardu, užvesti ar dalyvauti bylose, kuriose būtų priimami sprendimai, turintys reikšmės palikėjo teisių atkūrimui ar įgyvendinimui ir pan.). Įpėdinio veiksmai taip pat gali būti susiję su procesinio pobūdžio teisėmis (pvz., prašymai įtraukti į bylą, kurioje iki mirties dalyvavo palikėjas, susirašinėjimas su teismu ar dalyvaujančiais byloje asmenimis po palikėjo mirties ir pan.). Įpėdinio veiksmai, kuriais siekiama įgyvendinti palikėjo materialinio ar procesinio pobūdžio teises, vertinami kaip faktinis palikimo priėmimas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. gruodžio 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-586/2007).
30. Šios nutarties 28–29 punktuose nurodyta kasacinio teismo praktika aktuali ir nagrinėjamoje byloje kasaciniu skundu keliamu klausimu dėl ieškovės reikalavimo teisės. Ši praktika suponuoja išvadą, kad nagrinėjamos bylos atveju ieškovės kreipimasis į teismą su ieškiniu, kuriuo reiškiamas reikalavimas dėl nuosavybės teisės į dalį buto pripažinimo palikėjai, vertintinas kaip aktyvūs įpėdinės veiksmai, kuriais siekiama įgyvendinti palikėjo materialinio pobūdžio teises, todėl gali būti kvalifikuojami kaip faktinis palikimo priėmimas. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad tokiu atveju, kai įpėdinis iškelia teisme civilinę bylą, siekdamas įgyvendinti palikėjo materialiąsias teises, kurios patenka į palikimo sudėtį, yra pagrindas pripažinti, jog šiais savo veiksmais jis faktiškai siekia įgyvendinti teisę į palikimą, todėl apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nusprendė, jog ieškovė turi reikalavimo teisę.

Dėl sandorio pripažinimo apsimestiniu

31. Pareikštu ieškiniu ieškovė prašė: 1) pripažinti 2010 m. rugsėjo 2 d. pirkimo–pardavimo sutartį apsimestiniu sandoriu; 2) pripažinti, kad nurodytą pirkimo–pardavimo sutartį su pardavėju sudariusi pirkėja yra ne atsakovė, o ieškovė ir jos senelė; 3) ieškovė ir senelė pagal nurodytą pirkimo–pardavimo sutartį iš pardavėjo butą įsigijo bendrosios dalinės nuosavybės teise šiomis dalimis: ieškovė – 78/133 dalis, o senelė – 55/133 dalis minėto buto.
32. [CK 1.87 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad jeigu sandoris sudarytas kitam sandoriui pridengti, taikomos sandoriui, kurį šalys iš tikrųjų turėjo galvoje, taikytinos taisyklės. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad sandoris yra apsimestinis, jeigu juo yra dengiamas kitas sandoris, kurio teisių pasekmių iš tikrųjų siekė sandorio šalys. Apsimestinis sandoris yra niekinis ir negalioja dėl esminio sandorio elemento – šalių valios – ydingumo, nes apsimestiniame sandoryje išreikštoji valia neatitinka tikrųjų šalių ketinimų. Apsimestinio sandorio atveju dėl to paties dalyko sudaromi du susitarimai: išorinis, neatspindintis tikrųjų šalių ketinimų, ir kitas – atspindintis tikrąją šalių valią, tačiau neviešinamas (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 7 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-109-248/2018](#) 31 punktą). Apsimestinio sandorio, kuris sutarčių teisės doktrinoje priskiriamas prie vadinamųjų simuliacinių sandorių, atveju gali būti tik sudaromas netikras vaizdas (simuliuojama) dėl sandorio rūšies, pagrindo, objekto ar šalių tapatybės (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. vasario 24 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-2-684/2021 29 punktą).
33. Aplinkybę, kad sandoris yra apsimestinis, reikia įrodyti. Kai kyla ginčas dėl sandorio pripažinimo apsimestiniu, teismas, vadovaudamasis sutarčių aiškinimo taisyklėmis ([CK 6.193 straipsnis](#)), turi aiškintis tikruosius sandorio šalių ketinimus, tikslus, atsižvelgti į sandorio sudarymo aplinkybes, šalių tarpusavio santykius, kitas svarbias aplinkybes, kurios padėtų nustatyti, ar sandorį sudariusių šalių valia iš tikrųjų atitiko jų valios išorinę išraišką, ar buvo siekiama kitų tikslų, kurių sandoryje užfiksuota šalių valia neatitinka, o priešingai – juos pridengia (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 28 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-71-916-2018 29 punktą).
34. Kasacinio teismo išaiškinta, kad santykis tarp apsimestinio sandorio kaip sandorio negaliojimo pagrindo ir sutarčių aiškinimo taisyklių yra toks, kad remiantis sutarčių aiškinimo taisyklėmis yra įrodinėjama ir nustatoma, ar yra pagrindas sandorį pripažinti apsimestiniu. Kai nustatoma, kad sandoris yra apsimestinis, šis sandoris pripažįstamas negaliojančiu (niekiniu), nes jame išreikšta sandorio dalyvių valia neatitinka jų tikrųjų ketinimų ir siekiamų tikslų, o taikomas pridengiamasis sandoris, jei pridengiamojo sandorio turinys atitinka įstatymų reikalavimus. Tai reiškia, kad, siekiant taikyti apsimestinio sandorio sukeliamas teises pasekmes – taikyti pridengiamąjį sandorį, visų pirma reikia konstatuoti apsimestinio sandorio sudarymo faktą ir pripažinti sandorį negaliojančiu. Nekonstatavus tokio fakto, nėra pagrindo ir taikyti pridengiamąjį

sandorį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. kovo 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-45-1075/2021, 29 punktas).

35. Atsižvelgiant į tai, kad apsimestinio sandorio atveju yra pridengiamas kitas sandoris, apsimestinis sandoris turi valios trūkumą, jį sudarant nėra atskleidžiamai tikrieji ketinimai ir neatsiranda šalių deklaruojamo sandorio teisinių padarinių, šalių siekiamo sandorio tikslas parodo, koki tikrąjį sandorį šalys sudarė. Siekiant įrodyti, kad sandoris apsimestinis, reikia įrodyti tokio sandorio motyvus, t. y. pagrįsti sandorio tikslą, ko realiai buvo siekiama sudarant apsimestinį sandorį (pirmiau nurodyta kasacinio teismo nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-2-684/2021](#), 23, 24 punktai).
36. Apsimestinės gali būti konkrečios sandorio dalys (sąlygos). Apsimestiniu laikomas sandoris, sudaromas ne su tikrąja sandorio šalimi, o su statyiniu, ir teisių bei pareigų pagal tokį sandorį įgyja kitas asmuo (tikroji sandorio šalis). Būtent šiuo pagrindu ieškovė prašė ginčijamą sandorį pripažinti negaliojančiu. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje ne kartą pažymėta, kad sandoris, sudarytas ne su tikrąja sandorio šalimi, bet su jos statyiniu, yra apsimestinis. Tokį sandorį sudariusių šalių valia, išreikšta išorine forma, neatitinka šalių tikrųjų ketinimų, nes jo sudarymo metu buvo ketinimas sudaryti sandorį, pridengiantį tikrąjį sandorio šalį. Teisės ir pareigos pagal tokį sandorį atsiranda kitam asmeniui – tikrajai sandorio šaliai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-228/2009; kt.). Aplinkybė, kad sandoris yra apsimestinis (šiuo atveju – sudarytas ne to asmens, kuris nurodytas kaip sandorio šalis), reikia įrodyti. Pareiga įrodyti aplinkybę, kad faktiškai sandorį sudarė kitas asmuo nei tas, kuris nurodytas kaip sandorio šalis, turi asmuo, ginčijantis sandorį kaip apsimestinį.
37. Kasacinis teismas taip pat yra nurodęs, kad, sprendžiant klausimą dėl pirkimo–pardavimo sutarties apsimestinumo dėl subjekto, svarbu nustatyti, ar asmuo, sudaręs sutartį, iš tikrųjų ketino įgyti iš jos kylančias teises ir pareigas, ar jomis naudojosi ir jas vykdė, ar, priešingai, tik formaliai pasirašė sutartį kaip jos šalis, tačiau iš tikrųjų neketino įgyti ir neįgyjo nei teisių, nei pareigų, o jas įgyjo kitas asmuo, kuris jomis iš tikrųjų naudojosi. Sandorio ydingumui dėl jo sudarymo su netikrąja šalimi konstatuoti būtina nustatyti, kad tikroji, o ne apsimestinė šalis (statyinis) ne tik rūpinosi sutarties sudarymu, derėjosi dėl jos sąlygų, atsiskaitė su pardavėju, bet ir tai, kad atsiskaityta buvo tikrajai šaliai priklausančiomis lėšomis, kad po sandorio sudarymo tikroji šalis įgyjo ir vykdė pirkėjo teises ir pareigas pagal ginčijamą sandorį (sutarties objektą priėmė, jį valdė, juo naudojosi (pirmiau nurodyta kasacinio teismo nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-228/2009](#); 2011 m. sausio 28 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-26/2011](#); 2013 m. balandžio 26 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-260/2013](#); 2015 m. sausio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-68-686/2015; kt.).
38. Atsižvelgiant į nurodytą kasacinio teismo praktiką esminė įrodinėtiną aplinkybė nagrinėjamoje byloje yra ta, kas buvo faktinis pirkėjas pagal ginčijamą pirkimo–pardavimo sutartį, ar sutartyje kaip pirkėjas nurodytas asmuo sutampa su faktiškai turtą įsigijusiu ir už jį atsiskačiusiu asmeniu. Rungimosi civiliniame procese principas ([CPK 12 straipsnis](#)) lemia tai, kad įrodinėjimo pareiga ir pagrindinis vaidmuo įrodinėjant tenka įrodinėjamų aplinkybių nustatymu suinteresuotoms šalims. Šalys turi įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atskirtinus, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis, kurių [CPK](#) nustatyta tvarka nereikia įrodinėti ([CPK 178 straipsnis](#)).
39. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad visas įmokas už ginčo butą yra sumokėjusi ieškovė ir palikėja (ieškovės senele), atsakovė savo lėšomis prie buto pirkimo neprisidėjo; šios aplinkybės byloje iš esmės nėra ginčijamos. Pažymėtina, kad kasaciniu skundu nėra keliamas klausimas dėl netinkamo materialiosios teisės normų, reglamentuojančių apsimestinio sandorio pripažinimą negaliojančiu, taikymo ir aiškinimo, taip pat kasacinis skundas nėra grindžiamas nukrypimu nuo kasacinio teismo suformuotos jau minėtos šių normų taikymo ir aiškinimo praktikos. Kasaciniame skunde iš esmės yra keliamas įrodymų turinio vertinimo klausimas.
40. Kasacinio teismo praktikoje ne kartą pažymėta, kad įrodymų turinio vertinimas yra fakto klausimas, kurio kasacinis teismas nenagrinėja (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 25 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-338-415/2015](#); 2016 m. liepos 1 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-374-421/2016](#) 17 punktą, kt.). Kasacine tvarka vertindamas byloje teismų priimtus sprendimus teisės taikymo aspektu dėl proceso teisės normų galimo pažeidimo kasacinis teismas, iš naujo nenustatydamas faktinių bylos aplinkybių, tik pasisako, ar bylą nagrinėję teismai tinkamai taikė įrodinėjimo taisykles (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. rugsėjo 1 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-220-684/2021](#), 49 punktas). Reikalavimas vertinti įrodymus, vadovaujantis vidiniu įsitikinimu, yra teismo nepriklausomumo principo išraiška, nes nurodymai teismui, kaip vertinti vieną ar kitą įrodymą, neleistini. Dėl to atvejai, kai šalies nurodytos aplinkybės, argumentai nepripažįstami įrodytais, savaime neleidžia daryti išvados, kad bylos nagrinėjimo metu teisme buvo padaryta [CPK](#) 176, 185 straipsnių pažeidimų (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gegužės 27 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-243/2010](#); 2021 m. rugsėjo 16 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-371-701/2021](#) 38 punktą).
41. Kasacinio skundo argumentai, kuriais kasatorius, nesutikdamas su apeliacinės instancijos teismo išvadomis, kitaip vertina tuos pačius įrodymus, siekia, kad byloje pateiktų įrodymų pagrindu būtų nustatytos kitos faktinės aplinkybės, nei tai padarė apeliacinės instancijos teismas, tačiau nepagrindžia teiginių, jog teismas, atlikdamas įrodymų vertinimą, būtų pažeidęs proceso teisės normas ar netinkamai jas taikęs, yra faktinio pobūdžio ir nesudaro kasacijos dalyko. Dėl tokio pobūdžio argumentų kasacinis teismas neturi teisinio pagrindo pasisakyti, kadangi tai neatitiktų įstatyme įtvirtintos kasacinio proceso paskirties ir ribų (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 10 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-123-969/2016](#) 39 punktą; 2017 m. gegužės 3 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-221-611/2017](#) 40 punktą, kt.).
42. Atsižvelgdama į išdėstytas bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribas reglamentuojančias nuostatas, teisėjų kolegija konstatuoja, kad faktinio pobūdžio kasacinio skundo argumentai, kuriais pateikiamas kitoks apeliacinės instancijos teismo įvertintų įrodymų turinio vertinimas arba siekiama kitokio faktinių aplinkybių nustatymo nenurodant ir nepagrindžiant konkretaus įrodinėjimo taisyklių pažeidimo, kaip nesudarantys kasacijos dalyko, nebus analizuojami. Teisėjų kolegija taip pat pažymi, kad atskirai nepasisako dėl kasacinio skundo argumentų, kuriais teigiama, jog teismai 2010 m. rugpjūčio 31 d. pinigų dovanojimo sutartį privalejo *ex officio* pripažinti niekine, kaip sudarytą nesilaikant privalomos notarinės formos, kadangi, kaip nustatė bylą nagrinėję teismai, šia sutartimi ieškovė neįrodinėjo sandorio apsimestinumo, todėl šios sutarties galiojimo (negaliojimo) klausimas neturėjo įtakos teismo sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui.
43. Apibendrinama išdėstyti argumentus teisėjų kolegija konstatuoja, kad bylą nagrinėję teismai iš esmės pagrįstai nusprendė dėl ginčo sandorio apsimestinumo, todėl kasacinio skundo argumentai nesudaro pagrindo naikinti teisėto ir pagrįsto apeliacinės instancijos teismo procesinio sprendimo, kuris paliekamas nepakeistas ([CPK 359 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktas).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

44. Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, iš antrosios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos ([CPK 93 straipsnio](#) 1, 2 dalys, 98 straipsnio 1 dalis).
45. Ieškovė prašo priteisti iš atsakovės 1000 Eur išlaidų advokato pagalbai, patirtų rengiant atsiliepimą į kasacinį skundą, atlyginimą. Išlaidoms pagrįsti pateikė 2021 m. balandžio 19 d. PVM sąskaitą faktūrą Nr. ADV 152 ir 2021 m. balandžio 23 d. kasos pajamų orderį Nr. 67. Prašomų priteisti išlaidų dydis neviršija Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu „Dėl Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio patvirtinimo“, 7 ir 8.14 punktuose nurodyto rekomenduojamo priteisti užmokesčio dydžio, todėl atsakovės prašymas tenkinamas, priteisiant ieškovei iš atsakovės 1000 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme,

atlyginimą.

46. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. lapkričio 12 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, šioje byloje kasaciniame teisme patirta 12,01 Eur tokio pobūdžio bylinėjimosi išlaidų. Netenkinant kasacinio skundo, šių bylinėjimosi išlaidų atlyginimas valstybei priteistinas iš atsakovės ([CPK](#) 79 straipsnis, 88 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 92 straipsnis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. vasario 25 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti iš atsakovės J. Š.(a. k. (duomenys neskelbtini)) ieškovei A. Š.(a. k. (duomenys neskelbtini)) 1000 (vieną tūkstantį) Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

Priteisti iš atsakovės J. Š.(a. k. (duomenys neskelbtini)) valstybei 12,01 Eur (dvylika Eur 1 ct) procesinių dokumentų siuntimo išlaidų atlyginimo. Ši suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos Alė Bukaviniene

Gražina Davidonienė

Egidija Tamošiūnienė